

Obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada od 1. siječnja 2024. godine

Mirjana Mahović Komljenović*

U Narodnim novinama br. 114/2023. od 4. listopada 2023. godine objavljen je porezni paket kojim se u šestom krugu porezne reforme od 1. siječnja 2024. godine, mijenja 9 zakonskih propisa. U poreznom paketu nalaze se i izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak, izmjene i dopune Zakona o lokalnim porezima te izmjene i dopune Zakona o doprinosima, prema kojim će se odredbama obavljati obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada odnosno plaće u 2024. godini. Međutim, neke odredbe Zakona o doprinosima stupaju na snagu 1. prosinca 2023. godine, kako bi se već pri obračunu plaće za prosinac 2023. godine moglo provesti umanjenje osnovice pri obračunu doprinosa za MO I. stupa, a koja se obično isplaćuje do 15. siječnja 2024. godine.

Jednako tako pri isplati plaće za prosinac 2023. godine koja se isplaćuje u siječnju 2024. godine, osim umanjenja osnovice za obračun doprinosa za MO I. stupa, obračun plaće se obavlja uz primjenu višeg osobnog odbitka te primjenu novih propisanih stopa poreza na dohodak prema odlukama gradova ili općina, a bez obračuna prireza porezu na dohodak.

Na kraju članka dan je i prikaz povećanja porezne stope na konačne dohotke od 1. siječnja 2024. godine.

1. Uvod

Izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br 115/16. – 114/23. dalje Zakon) s primjenom od 1. siječnja 2024. godine, odnose se na novi način utvrđivanja poreznih stopa, povećanje neoporezivog dijela dohotka ili osnovnog osobnog odbitka na 560,00 eura, izmjenu koeficijenta koji se koriste pri izračunu uvećanog osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji te invalidnost kao i povećanje poreznih stopa za ostvarene konačne dohotke¹ fizičkih osoba.

Kako bi se pojednostavnio sustav i utvrdilo oporezivanje primjenom samo jedne porezne stope na sve vrste dohodaka, na način da se dva javna davanja koja se ubiru zajedno, ujedine u jedno davanje, ukida se prirez koji se plaćao na utvrđeni iznos poreza na dohodak. No, istovremeno se jedinicama lokalne samouprave omogućuje određivanje poreznih stopa na način da zadrže željenu razinu prihoda od poreza na dohodak u skladu s njihovim potrebama.

Prema navedenom, ukidanjem prireza porezu na dohodak, pojednostavljuje se cjelokupni sustav u oporezivanju dohotka u RH. To doprinosi povećanju fiskalne autonomije jedinica lokalne samouprave, kojima se daje mogućnost da u svojim Odlukama određuju visinu stopa poreza

na dohodak u granicama utvrđenim zakonom, te na taj način prikupe visinu prihoda koja im je potrebna za ostvarivanje planiranih zadaća. Zbog ukidanja prireza, raspoloživo polje u Obrascu JOPPD će se popunjavati s 0,00.

Radi zakonskih izmjena te ukidanja prireza porezu na dohodak, gradovi i općine imaju obvezu tijekom četvrtog kvartala ove godine, donijeti odluku o visini stopa poreza na dohodak zbog objave u Narodnim novinama do kraja godine, a po kojim stopama će se plaćati porez na dohodak od 1. siječnja 2024. godine. Donesena Odluka stupa na snagu od 1. siječnja slijedeće godine, a primjenjivati će se do donošenja nove odluke, pri čemu nije moguće mijenjanje visinu porezne stope u tijeku godine.

Stoga je Porezna uprava na svojem mrežnim stranicama 27. studenog 2023. godine ponovo objavila Obavijest jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave s uputama i rokovima donošenja Odluke kojom se stavlja van snage odluka o prirezu, te uputi kojom se propisuju lokalni porezi ako lokalne poreze predstavničko tijelo ima potrebu mijenjati. Odluku treba donijeti najkasnije do 15. prosinca 2023. godine.

Pri oporezivanju dohotka kojeg ostvaruju fizičke osobe, izmijenjene odredbe o novim osobnim odbicima, stopama poreza na dohodak i poreznoj osnovici, primjenjuje se od 1. siječnja 2024. godine. To znači da pri obračunu i isplati plaće za prosinac 2023. godine, koji se obavlja do 15. siječnja 2024. godine, radnik ima pravo na viši osobni odbitak te primjenu novih stopa poreza na dohodak, a bez obračuna prireza porezu na dohodak.

* Mr. sc. Mirjana Mahović Komljenović, dipl. oec., Ministarstvo financija – Porezna uprava, PU Novi Zagreb

¹ Prema Zakonu o porezu na dohodak, konačnim se dohotkom smatra dohodak koje je ostvarila fizička osoba od imovine i imovinskih prava, kapitala i drugog dohotka koji se smatra konačnim.

2. Povećanje osnovnog osobnog odbitka u 2024. godini

Prema čl. 14.st.2. Zakona, od 1. siječnja 2024. godine iznos osnovnog osobnog odbitka se povećava s 530,90 € na **iznos od 560,00 €**. Istovremeno se briše pojam *osnovica osobnog odbitka*, koja je utvrđena u iznosu od 331,81 € /2.500,00 kn, što znači da se neoporezivi primici utvrđuju primjenom izmijenjenih koeficijenata i osnovnog osobnog odbitka, a ne više promjenom na osnovicu osobnog odbitka.

Sukladno navedenom, pri isplati plaće od 1. siječnja 2024. godine, poreznom se obvezniku ostvareni dohodak umanjuje za osnovni osobni odbitak u visini od 560,00 € i to za svaki mjesec poreznog razdoblja za koji se utvrđuje i plaća porez na dohodak. Navedeni iznos osnovnog osobnog odbitka koristi se i pri izračunu uvećanog osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji te invalidnost ako ona postoji.

2.1. Izmjena koeficijenata za uzdržavane članove i invalidnost/tjelesno oštećenje

Prema izmjenama Zakona, promijenjeni su i koeficijenti koji se koriste pri izračunu uvećanog osobnog odbitka po osnovi uzdržavanih članova uže obitelji i invalidnosti/tjelesnog oštećenja poreznog obveznika, te zaokruživanjem tih iznosa na način koji je jednostavniji za primjenu. Iako je koeficijent za prvo dijete smanjen s 0,7 na 0,5, pri zaokruživanju iznosa za uzdržavane članove, porezni obveznici neće biti u financijski nepovoljnijem položaju u odnosu na položaj u kojem su bili prije zaokruživanja tih iznosa, budući se koeficijenti za uzdržavane članove i invalidnost, primjenjuju na uvećani osobni odbitak.

Prema navedenom, od 1. siječnja 2024. godine, promijenjeni iznosi osobnog odbitka za uzdržavane članove i invalidnost/tjelesno oštećenje poreznog obveznika, izračunavaju se primjenom propisanih koeficijenata i osnovnog osobnog odbitka kako je prikazano u sljedećoj tablici.

Tablica 1. Osobni odbici za uzdržavane članove i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje

	PRIMJENA DO 31.12.2023.		PRIMJENA OD 1.1.2024.	
	- koeficijenti prema osnovici osobnog odbitka od 331,81 eura		- koeficijenti prema osnovnom osobnom odbitku od 560 eura	
Osnovni osobni odbitak		530,90		560,00
Uzdržavani član	0,7	232,27	0,5	280,00
1. dijete	0,7	232,27	0,5	280,00
2. dijete	1,0	331,81	0,7	392,00
3. dijete	1,4	464,53	1,0	560,00
4. dijete	1,9	630,44	1,4	784,00
5. dijete	2,5	829,53	1,9	1.064,00
6. dijete	3,2	1.061,79	2,5	1.400,00
7. dijete	4,0	1.327,24	3,2	1.792,00
8. dijete	4,9	1.625,87	4,0	2.240,00
9. dijete	5,9	1.957,68	4,9	2.744,00
Invalidnost	0,4	132,72	0,3	168,00
Invalidnost 100%	1,5	497,72	1,0	560,00

Prema čl. 17. st. 1. Zakona, propisano je da se **uzdržanim članovima uže obitelji** i uzdržavanom djecom, mogu smatrati fizičke osobe čiji oporezivi primici, primici na koje se ne plaća porez i drugi primici koji se u smislu Zakona ne smatraju dohotkom, na godišnjoj razini ne prelaze šesterostruki iznos osnovnog osobnog odbitka. To od 1. siječnja 2024. godine iznosi **3.360,00 €** (560,00 x 6). Za 2023. godinu propisani prag za uzdržavane članove iznosi 3.185,40 €. Vrste primitaka koji se ne uračunavaju u taj iznos nisu se mijenjale (obiteljske mirovine djece nakon smrti roditelja, doplatka za djecu, primici prema posebnim propisima po osnovi socijalnih potpora...). Naime, iznimno se pri utvrđivanju prava na osobni odbitak za uzdržavane članove uže obitelji i djecu, u **iznos od 3.360,00 € ne uzimaju u obzir primici** prikazani u nastavku.

Tablica 2. Primici koji se ne uključuju u prag za uzdržavanje

Red. br.	Naziv primitka (čl. 17. st 2. Zakona)
1.	- primici prema posebnim propisima po osnovi socijalnih potpora
2.	- doplatka za djecu
3.	- novčane potpore utvrđene u svoti koja je zakonom kojim se uređuju roditeljske i roditeljske potpore propisan kao svota ispod kojeg se ne može isplatiti novčana potpora
4.	- potpore za novorođenče, odnosno primitak za opremu novorođenog djeteta
5.	- obiteljske mirovine djece nakon smrti roditelja
6.	- primici koji po svojoj prirodi predstavljaju samo uzdržavanje od roditelja ili članova uže obitelji
7.	- darovanja od pravnih i fizičkih osoba za zdravstvene potrebe do visine stvarno nastalih izdataka za tu namjenu, prema članku 8. stavku 1. točki 4. Zakona
8.	- naknada troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim i međumjesnim javnim prijevozom i naknada troškova službenog putovanja do propisanih iznosa na koje se sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak ne plaća porez na dohodak.
9.	- odštete od osiguranja isplaćene zbog teške ozljede i priznate invalidnosti
10.	- stipendije , nagrade za izvrsnost učenika i studenata isplaćene iz proračuna i bespovratna sredstva koja se isplaćuju iz proračuna, fondova i programa Europske unije i drugih međunarodnih fondova i programa uređenih posebnim propisima i međunarodnim sporazumima, u svrhu obrazovanja i stručnog usavršavanja
11.	- potpore djetetu za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja, koje poslodavac isplaćuje djetetu umrlog radnika ili djetetu bivšeg radnika kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, uz uvjet da bivši radnik ne ostvaruje primitke iz članka 21. Zakona.
12.	- nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja.
13.	- nacionalna naknada za starije osobe (primjena od 1.1.2021.)

Ako će u 2024. godini uzdržavani član za kojeg je porezni obveznik u istom poreznom razdoblju koristio dio osobnog odbitka, ostvariti primitke veće od 3.360,0, € godišnje, tada treba uzdržavanog člana odjaviti sa svoje porezne kartice. Time bi, temeljem podnesene godišnje porezne prijave ili u posebnom postupku, bila utvrđena što manja razlika za uplatu poreza radi smanjenja faktora osobnog odbitka.

3. Povećanje iznosa godišnje i mjesečne porezne osnovice

Prema izmjenama čl. 19. Zakona, godišnji porez na dohodak plaća se po nižoj poreznoj stopi, ali na povećanu **godišnju poreznu osnovicu do visine 50.400,00 €** umjesto dosadašnjih 47.780,28 €. Po višoj poreznoj stopi plaćat će se na dio porezne osnovice koja prelazi iznos od 50.400,00 €.

Prema izmjenama čl. 24. Zakona, povećava se i **mjesečni iznos porezne osnovice** na koju se obračunava predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada. Primjenom niže porezne stope plaćat će se na mjesečnu poreznu osnovicu **do visine 4.200,00 €** (umjesto dosadašnjih 3.981,68 €), te više porezne stope primijenit će se na mjesečnu poreznu osnovicu koji prelazi iznos od 4.200,00 €.

Tablica 3. Godišnja i mjesečna porezna osnovica od 1. siječnja 2024. godine

Porezne stope	Ako predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ne donese odluku	Godišnja porezna osnovica	Mjesečna porezna osnovica
niža	20%	do 50.400,00	do 4.200,00
viša	30%	iznad 50.400,00	iznad 4.200,00

Prema navedenom, pri obračunu plaće primjenjuje se mjesečna porezna osnovica te viša i niža porezna stopu koju donošenjem vlastite Odluke određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave u granicama propisanim Zakonom o porezu na dohodak.

4. Porezne stope

Prema novom čl. 19.a Zakona, predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave može svojom odlukom propisati visine poreznih stopa u granicama propisanim Zakonom, koje su u odnosu na važeće stope poreza na dohodak, uvećane za maksimalni mogući prirez. Na taj način se gradovima i općinama omogućuje da zadrže željenu razinu prihoda, a da pri tom porezni obveznici ne budu u financijski nepovoljnijem položaju.

Više i niže stope poreza na dohodak čiju visinu mogu odrediti gradovi i općine prikazani u nastavku.

Tablica 4. Niža i viša stopa poreza na dohodak

BROJ STANOVNIKA OPĆINE / GRADA	NIŽA STOPA POREZA NA DOHODAK U GRANICAMA OD	VIŠA STOPA POREZA NA DOHODAK U GRANICAMA OD
Općina	15% do 22%	25% do 33%
grad s manje od 30.000 stanovnika	15% do 22,40%	25% do 33,60%
grad s više od 30.000 stanovnika	15% do 23%	25% do 34,50%
Grad Zagreb	15% do 23,60%	25% do 34,50%

Općine koje su do sada mogle propisati prirez porezu na dohodak do 10%, moći će odrediti stopu poreza na dohodak od 15% do 22% za nižu i 25% do 33% posto za višu stopu.

Za gradove do 30 tisuća stanovnika, koji su mogli propisati prirez porezu na dohodak do 12%, novi raspon određi-

vanja poreza na dohodak je između 15% i 22,4 % za nižu i 25% i 33,6 % za višu stopu.

Za gradove s više od 30 tisuća stanovnika koji su do sada mogli imati prirez do 15%, raspon poreznih stopa je od 15% do 23,0% za nižu stopu te 25% i 34,5% za višu stopu.

Za Grad Zagreb u kojem propisana stopa prireza iznosi 18%, raspon u kojem može odrediti nižu stopu poreza na dohodak je od 15% do 23,6 %, a višu od 25% do 35,40%.

Prema navedenim izmjenama proizlazi da raspon više i niže stope poreza na dohodak, ovisi o veličini jedinice lokalne samouprave. Broj stanovnika općine / grada prema kojima se određuje raspon više i niže stope poreza na dohodak nije utvrđen poreznim propisima već je uređen Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Nižu i višu stopu poreza na dohodak, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave utvrđuje donošenjem Odluke koja se objavljuje u Narodnim novinama, najkasnije do kraja studenog tekuće godine, sa stupanjem na snagu 1. siječnja iduće godine, a primjenjuje se do donošenja nove odluke. Jedinice lokalne samouprave Odluku svog predstavničkog tijela, dužne su dostaviti Ministarstvu financija, Poreznoj upravi u roku od osam dana od dana njezina donošenja radi objave na mrežnim stranicama Porezne uprave.

Navedeno znači da je za **primjenu od 1. siječnja 2024. godine, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave potrebno donijeti Odluku kojom se određuje visina poreznih stopa, te istu objaviti u Narodnim novinama do kraja 2023. godine.**

Ako predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ne donese odluku kojom će propisati visinu poreznih stopa u propisanom roku, tada se određuje stopa poreza na dohodak od 20% na poreznu osnovicu do visine 50.400,00 € i 30% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 50.400,00 €.

Posebno se napominje da će PU omogućiti isplateljima plaća **preuzimanje informacije o poreznim stopama** koje će se primjenjivati pri obračunu plaće od 1. siječnja 2024. godine na temelju zaprimljenih Odluka gradova i općina.

4.1. Primjer obračuna poreza na dohodak od nesamostalnog rada od 1. siječnja 2024. godine

U primjeru, ugovorena bruto plaća radnika s prebivalištem u Zagrebu iznosi 2.000,00 €. Radnik je osiguranik I i II mirovinskog stupa, uzdržava jedno dijete, a prema Odluci grada Zagreba, od 1. siječnja 2024. godine primjenjuje se niža stopa poreza na dohodak od 23,30%.

Primjenom novog osobnog odbitka i nove porezne osnovice pri isplati plaće u siječnju 2024. godine, radnik će ostvariti povećanje neto plaće za 18,14 € u odnosu na obračun u 2023. godini.

Usporedni prikaz obračuna plaće do 31. prosinca 2023. i prema novim odredbama u 2024. godini prikazan je u nastavku.

Tablica 5. Obračun plaće za radnika s prebivalište u Gradu Zagrebu

RED. BR.	OPIS	OBRAČUN PLAĆE DO 13.12.2023.	OBRAČUN PLAĆE OD 1.1.2024.
	Ugovorena bruto plaća	2.000,00	2.000,00
2.	Doprinosi za MO I stup 15%	300,00	300,00
	Doprinosi za Mo II stup 5%	100,00	100,00
3.	DOHODAK (1-2)	1.600,00	1.600,00
4.	Osobni odbitak	763,16 (530,89+232,17)	840,00 (560,00+280,00)
5.	Porezna osnovica (3-4)	836,84	760,00
6.	Porez po stopi od	20% 167,37 Prerez 18% 30,13	23,60 179,36
7.	Ukupan porez i prerez	197,50	179,36
8.	Neto plaća za isplatu (3-7)	1.402,50	1.420,64
9.	Iznos doprinosa za ZO na plaću 16,5%	330,00	330,00
10.	Ukupan trošak plaće za isplatitelja	2.330,00	2.330,00
11.	Razlika povećanja plaće od 1.1.2024		18,14

5. Izmjene zakona o doprinosima

Prema čl. 21.a. Zakona o doprinosima (Nar. nov., br. 84/08. – 114/23.) propisano je da se mjesečna osnovica za obračun doprinosa za MO I. stupa za osiguranika čiji je ukupan iznos mjesečnih bruto plaća do 700,00 € uključujući i iznos od 700,00 € umanjuje za 300,00 €.

Međutim, ako je osiguraniku ukupan iznos mjesečnih bruto plaća od 700,01 € do 1.300,00 €, tada se mjesečna osnovica za obračun doprinosa za MO I stupa umanjuje za iznos dobiven izračunom: $0,5 \times (1300,00 - \text{ukupan iznos bruto plaća za određeni mjesec})$.

Tablica 6. Propisano umanjeno osnovice za obračuna doprinosa za MO I. stup

IZNOS MJESEČNE BRUTO PLAĆE	IZNOS UMANJENJA OSNOVICE ZA OBRAČUN DOPRINOSA ZA MO I. STUP
Do 700,00 €	300,00 €
Od 700,01 do 1.300,00 €	$0,5 \times (1.300,00 - \text{ukupan iznos bruto plaće za određeni mjesec})$

Prema tome, umanjeno osnovice za obračun doprinosa za MO I. stup u fiksnom iznosu od 300,00 €, može se primijeniti ako je ukupan iznos mjesečnih bruto plaća radnika do 700,00 € (uključujući i iznos od 700,00 €). To primjerice može biti slučaj radnika koji je zaposlen u nepunom radnom vremenu na 4 sata dnevno s ugovorenim mjesečnom bruto plaćom do 700,00 € samo kod jednog poslodavca. Naime, bez obzira na ugovoreno nepuno radno vrijeme, a s obzirom na visinu ukupno isplaćene bruto plaće u tom mjesecu, poslodavac treba koristiti ukupni iznos umanjeno mjesečne osnovice za obračun doprinosa u iznosu od 300,00 €.

Jednako tako, propisano umanjeno izračunato primjenom navedene formule, je primjenjivo na iznos od 700,01

do 1.300,00 € ukupne bruto plaće za određeni mjesec. Međutim, ako bruto plaća prelazi iznos od 1.300,00 € te primjerice iznosi 1.300,01 €, tada se umanjeno za obračun doprinosa ne primjenjuje.

Osim na radnike koji ostvaruju mjesečnu bruto plaću u ukupnom iznosu do 1.300,00 €, umanjeno mjesečne osnovice primjenjuje se primjerice i na umirovljenike koji su zaposleni na nepuno radno vrijeme (4 sata), kao i pri isplati plaće u naravi koja je kao dio plaće posebno ugovorena prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili u posebnom propisu.

Umanjenje osnovice za obračun doprinosa poslodavci koriste pri obračunu plaće za svoje radnike, bez obzira na broj dana provedenih u osiguranju određenog mjeseca te bez obzira na to radi li se o radu u punom ili nepunom radnom vremenu.

Izmijenjene odredbe Zakon o doprinosima, stupaju na snagu 1. prosinca 2023. godine, stoga se i smanjenje doprinosa za uplatu MO I. stupa primjenjuje **za razdoblje u osiguranju od 1. prosinca 2023. godine.**

To znači da se navedeno umanjeno primjenjuje **pri isplati plaće za razdoblje od 1. prosinca 2023. godine** i nadalje (plaća za prosinac koja se isplaćuje u siječnju 2024.) pri čemu se ostali obvezni doprinosi pri obračunu plaće utvrđuju na propisanu osnovicu (bez umanjeno). Nadalje, umanjeno osnovice za obračun doprinosa za MO I. stupa odnosi se i na plaće radnika koje se isplaćuju u prosincu 2023. za prosinac 2023. godine, ako poslodavac plaću isplaćuje u mjesecu za mjesec. **Međutim, umanjeno nije moguće primijeniti primjerice na isplatu plaće za studeni koja se isplaćuje u prosincu 2023. godine.**

Posebno se ističe da je primjena navedene zakonske odredbe o umanjeno osnovice za obračun doprinosa za MO I. stupa **obvezna**, budući se svakom radniku s najnižim primanjima mora omogućiti pravo na povećanje njegove neto plaće.

Prema navedenim zakonskim obvezama proizlazi da se pri isplati plaće za prosinac 2023. godine, a koja se isplaćuje u siječnju 2024. godine, treba primijeniti umanjeno osnovice za obračun doprinosa za MO I. stupa ako je mjesečni iznos bruto plaće radnika do 1.300,00 €, viši osobni odbitak te nove stope poreza na dohodak prema donesenim Odlukama grada ili općine, a bez obračuna prireza.

UMANJENJE OSNOVICE SE NE MOŽE PRIMIJENITI NA:

- doprinos za MO za individualnu kapitaliziranu štednju iz bruto plaće – po stopi od 5%
- doprinos za obvezno ZO koji se obračunava kao doprinos na plaću – po stopi od 16,5%
- dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje koji se plaća za osiguranike s pravom na staž osiguranja s povećanim trajanjem

Jednako tako, umanjeno osnovice za obračun doprinosa za MO I. stup, ne odnosi se na isplatu poduzetničke plaće.

5.1. Što se smatra bruto plaćom

Prema čl. 21. Zakona o doprinosima, mjesečnom osnovicom za obračuna doprinosa smatra se plaća odnosno primitak od nesamostalnog rada, oporeziv porezom na dohodak, što ga poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca isplaćuje ili daje u naravi ili je bila dužna isplatiti osiguraniku za rad u određenom mjesecu prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu.

Prema tome, bruto plaćom smatra se **plaća sa rad obavljenu u jednom mjesecu, zajedno sa svim dodacima na koje radnik ima pravo**, neovisno o broju odrađenih radnih sati u tom mjesecu (prekovremeni sati, plaća u naravi ako su dio plaće u mjesecu) prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu), kao i naknada plaće za razdoblja opravdanog izostanka s posla, koju na svoj teret isplaćuje poslodavac i koja se prema posebnim propisima smatra plaćom.

5.2. Umanjenje osnovice za obračun doprinosa ako radnik radi kod dva i više poslodavaca

Odredbama čl. 21.a. st. 4. i 5. Zakona o doprinosima, propisano je da, ako se plaća za određeni mjesec isplaćuje u više navrata, umanjenje se primjenjuje pri prvoj isplati. Ali, ako je umanjenje veće od iznosa mjesečne osnovice pri prvoj isplati, preostali dio umanjenja koristi se pri sljedećim isplatama za određeni mjesec.

U slučaju kada osiguranik radi kod dva ili više poslodavaca, poslodavac će pri obračunu koristiti umanjenje mjesečne osnovice razmjerno **udjelu pojedine bruto plaće po poslodavcu** u odnosu na ukupan iznos bruto plaća kod svih poslodavaca na temelju:

1. izjave radnika o broju poslodavaca i iznosu bruto plaće kod svakog poslodavca u tom mjesecu ili
2. prema podacima Porezne uprave o ukupnom pravu na umanjenje prema podacima za prethodni mjesec, ako radnik ne dostavi izjavu.

U slučaju kada nema promjene poslodavca u toku mjeseca, svaki poslodavac će moći primijeniti umanjenje za radnika **uvidom u sustav ePorezna** u kojem će PU iskazati iznos umanjenja utvrđen na temelju zaprimljenih podataka o isplaćenim plaćama radnika prema Obrascu JOPPD u prethodnom mjesecu.

Nadalje, ako se za osiguranika tijekom mjeseca uspostavi novo osiguranje po osnovi radnog odnosa, radi korištenja umanjenja za obračun doprinosa za MO I. stupa, osiguranik mora dostaviti izjavu svim poslodavcima. Dostavljena izjava osiguranika treba sadržavati samo iznos bruto plaće koju isti ostvaruje kod drugih poslodavaca.

Ako osiguranik ne dostavi izjave svim poslodavcima, tada se ne može koristiti umanjenje za obračun doprinosa za MO I. stupa.

Posebno se napominje da se za utvrđivanje prava osiguranika iz mirovinskog osiguranja, koristi osnovica bez propisanih umanjenja. To znači da umanjenje osnovice za

obračun i plaćanje doprinosa neće utjecati na smanjenje prava osiguranika iz mirovinskog osiguranja nakon njegova odlaska u mirovinu.

5.3. Primjer umanjenja osnovice za obračun doprinosa za MO I. stup za bruto plaće do 1.300,00 €

U primjeru u nastavku dan je prikaz umanjenja osnovice za obračun doprinosa za MO I. stupa ako ugovorena mjesečna bruto plaća radnika iznosi:

- 700,00 € kada se osnovica umanjuje u **fiksnom iznosu od 300,00 €**,
 - 1.000,00 € kada se osnovica umanjuje za 150,00 €, te
 - 1.200,00 € kada se osnovica umanjuje za 50,00 €.
- Izračun umanjenja osnovice za plaću od 1.000,00 € primjenom propisane formule
 $0,5 \times (1.300,00 - 1.000,00) = 150,00 \text{ €}$
 $0,5 \times 300,00$
- Izračun umanjenja osnovice za plaću od 1.200,00 € primjenom propisane formule:
 $0,5 \times (1.300,00 - 1.200,00) = 50,00 \text{ €}$
 $0,5 \times 100,00$

Tablica 7. Primjeri umanjenja osnovice za obračun doprinosa u fiksnom iznosu i prema formuli

RED. BR.	OPIS	FIKSNI IZNOS	UMANJENJE PREMA FORMULI	UMANJENJE PREMA FORMULI
1.	Mjesečna bruto plaća	700,00	1.000,00	1.200,00
2.	Iznos umanjenja mjesečne osnovice	300,00	150,00	50,00
3.	Mjesečna osnovica za MO I. stup (1-2)	400,00	850,00	1.150,00
4.	Doprinosi za MO I (3. x 15%)	60,00	127,50	172,50
5.	Doprinosi za MO II (1. x 5%)	35,00	50,00	60,00
6.	Ukupno doprinosi (4. + 5.)	95,00	177,50	232,50
7.	Dohodak (1. – 6.)	605,00	822,50	967,50
8.	Osnovica za doprinose za ZO	700,00	1.000,00	1.200,00
9.	Iznos doprinosa za ZO – 16,5%	115,50	165,00	198,00
10.	Ukupan trošak plaće za isplatiatelja	815,50	1.165,00	1.398,00

Prema čl. 23. s. 13. prijedloga Pravilnika o porezu na dohodak, u Obrascu JOPPD se pod **oznakom 7.2.** iskazuju nove oznake načina umanjenja mjesečne osnovice za obračun doprinosa za MO na temelju generacijske solidarnosti, i to:

- 0 – ako stjecatelj nema pravo na umanjenje
- 1 – ako stjecatelj ima ukupan iznos mjesečnih bruto plaća do 700,00 eura
- 2 – ako stjecatelj ima ukupan iznos mjesečnih bruto plaća od 700,01 do 1.300,00 eura
- 3 – ako stjecatelj ima više poslodavaca i dostavlja izjavu o iznosima mjesečnih bruto plaća
- 4 – ako se za stjecatelja koriste podaci Porezne uprave o iznosu umanjenja mjesečne osnovice, dok se **pod**

oznakom 12.9. upisuje iznos umanjenja mjesečne osnovice za obračun doprinosa za MO na temelju generacijske solidarnosti, u fiksnom iznosu ili izračunan po propisanoj formuli.

Posebno se napominje da je PU na portalu za javno savjetovanje obavila prijedloge Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o doprinosima te Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak, kojim se propisuje način izvješćivanja u Obrascu JOPPD. Jednako tako prikazani su i primjeri načina obračuna umanjenja mjesečne osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje i iskazivanja u Obrascu JOPPD za slučajeve kada radnik:

- radi za više poslodavaca (PDF verzija)
- radi za jednog poslodavca (PDF verzija)

6. Predujam poreza na dohodak od drugog dohotka

Prema izmijenjenim odredbama čl. 40.st.1. Zakona, predujam poreza na dohodak od drugog dohotka koji se ne smatra konačnim, plaća se po odbitku, primjenom niže porezne stope utvrđene prema čl. 19.a Zakona, odnosno prema nižoj poreznoj stopi koju će odrediti u svojoj odluci grad ili općina.

Prema tome, na obračun drugog dohotka će se primjenjivati samo niža stopa poreza na dohodak koju odredi grad ili općina.

Prema važećim odredbama Zakona koji se primjenjuje do 31. prosinca 2023. godine, predujam poreza na dohodak od drugog dohotka plaća se po odbitku, po nižoj poreznoj stopi od 20% bez obzira na visinu porezne osnovice te uvećava za propisanu stopu prireza.

7. Povećanje poreznih stopa na konačne dohotke fizičkih osoba

Kako bi radi ukidanja prireza, jedinicama lokalne samouprave bilo omogućeno zadržavanje željene razine prihoda, izmjenama Zakona povećale su se porezne stope koje se primjenjuju na konačne dohotke, osim konačnog drugog dohotka po osnovi privremenih odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi, čija stopa ostaje nepromijenjena i iznosi 10%.

Povećane porezne stope koje se primjenjuju na konačne dohotke od 1. siječnja 2024. godine, prikazane su u nastavku.

Tabela 8. Povećane porezne stope na konačne dohotke od 1. siječnja 2024. godine

RED. BR.	VRSTE KONAČNIH DOHODAKA FIZIČKIH OSOBA	POREZNE STOPE DO 31.12.2023.	POREZNE STOPE OD 1.1.2024.
1.	Dohodak od najma/zakupa	10	12
2.	Dohodak od imovinskih prava	20	24
3.	Dohodak od otuđenja nekretnina i imovinskih prava	20	24
4.	Dohodak od otuđenja posebne vrste imovine	10	12
5.	Dohodak od kamata	10	12
6.	Dohodak od izuzimanja imovine i korištenja usluga	30	36
7.	Dohodak po osnovi dodjele ili opcijske kupnje vlastitih dionica	20	24
8.	Dohodak po osnovi dividende ili udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu	10	12
9.	Dohodak po osnovi kapitalnih dobitaka od otuđenja financijske imovine te od otuđenja udjela u kapitalu	10	12
10.	Dohodak po osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena	30% uvećano za 100%	36% uvećano za 100%
11.	Dohodak po osnovi povrata doprinosa	30	36
12.	Dohodak od samostalne djelatnosti koji se oporezuje paušalno	10	12

Primjer obračuna poreza na dohodak od 1. siječnja 2024. godine s osnove dohotka od imovine za najam poslovnog prostora, za fizičku osobu s prebivalištem u Gradu Zagreb, ako mjesečna najamnina iznosi 1.100,00 eura, prikazan je u nastavku.

OPIS	do 31.12.2023. u eurima	od 1.1.2024. u eurima
ugovorena najamnina	1.100,00	1.100,00
paušalni izdatak 30%	330,00	330,00
ostvareni dohodak	770,00	770,00
porez na dohodak – stope 10%/12%	77,00	92,40
prirez 18%	13,86	-
ukupna porezna obveza	90,86	92,40
neto iznos za isplatu	1.009,14	1.007,60
razlika neto iznosa		1,54

Radi povećanja stope poreza na dohodak od 10% na 12%, u prikazanom primjeru je vidljivo i povećanje ukupne porezne obveze za fizičku osobu od 1. siječnja 2024. godine u iznosu od 1,54 €, a pri obračunu poreza na dohodak od imovine po osnovi najma poslovnog prostora.

PRETPLATA ZA 2024.GODINU JE U TIJEKU
<https://tim4pin.hr/pretplata>